Toespraak CDA-partijvoorzitter Maija van Bijsterveldt-Vliegenthart
Partijcongres 30 november 2002

(gesproken tekst geldt)

Partijgenoten,

Het zijn onrustige tijden en geen enkele politieke partij is zeker van zijn positie, ook het CDA niet. We hebben nog nooit zoveel wisselende peilingen gezien als in het afgelopen jaar.
Met het CDA gaat het goed maar heel duidelijk is geworden dat uiteindelijk geen enkele partij gelegitimeerd is te denken, dat de winst van vandaag er morgen ook nog is.
Mensen zijn kritisch, deels vanuit betrokkenheid en deels omdat men als consument gewend is geraakt aan het motto “de klant is koning, u vraagt wij draaien”.
De politiek stelt vaak teleur, beloftes worden gedaan, inspanningen gepleegd maar de resultaten vallen nogal eens tegen.
De problemen in de samenleving blijken immers veel complexer dan de ontwikkeling van het gemiddelde product of de gemiddelde dienst op de commerciële markt met zijn, schijnbaar grenzeloze, mogelijkheden.
Het geeft de noodzaak aan goed te communiceren, eerlijk te zijn over wat wel en niet haalbaar is.
Mensen niet het gevoel geven van Tsjakka! wij lossen de files even op of: stem op ons en de wachtlijsten zijn verdwenen.

Ook niet aangeven datje er bent wanneer je nü maar stevig geld uitgeeft, terwijl je met een beetje inzicht op je vingers kunt narekenen dat ons dat over zo’n 25 jaar heel duur zal komen te staan. Geen valse verwachtingen wekken dus, eerlijk zijn. Niet kiezen voor het korte termijn electoraal gewin van morgen en overmorgen maar ***betrouwbaar*** zijn, en óók je verantwoordelijkheid nemen voor een komende generatie. Ook dat is goed rentmeesterschap!

Maar er is meer. Mensen zijn niet alleen teleurgesteld in de politiek vanwege de resultaten maar vooral ook vanwege de wijze van politiek bedrijven. Mensen herkennen zich niet meer in wat er in Den Haag gebeurt. Het leek in de afgelopen jaren steeds minder te gaan over wat de

mensen bezighield.
Zo bleven belangrijke problemen onbesproken. 15 mei hield voor de politiek een harde les in. Winst of verlies, de opkomst van de LPF moest toch het gehele Haagse establishment aan het denken zetten. Helaas was en is dit nog steeds echter niet het geval. De uitkomsten van 15 mei worden door diverse partijen nog steeds met enig dédain beschouwd. De burgers waren in de war, hoe kon je nu stemmen op de LPF? Hoe was het mogelijk dat de gevestigde orde aan de kant was gezet? Met hetzelfde dédain waarmee er jarenlang gereageerd was op thema's als het gezin, migratie werd er ook gereageerd op de uitkomsten van de verkiezingen. 'Men' zou vanzelf wel weer wijs worden en terugkeren naar de oude macht. Een kwestie van tijd. LPF was slechts van voorbijgaande aard.
Dames en heren, laat duidelijk zijn het gaat mij hier zeker niet om de LPF, geen zorgen u zit hier niet in de verkeerde zaal. Voor de LPF moet u elders zijn en dat moeten we maar zo houden.

Maar het gaat mij wel om de mensen die op 15 mei op deze partij hun stem hebben uitgebracht. Mensen die j aren hun stem op een partij hadden uitgebracht en dit keer een heel andere keuze maakten en mensen die jarenlang niet meer naar de stembus waren geweest en nu wel kwamen. Mensen die er weer moed op hadden gekregen.
Om die mensen gaat het mij, en bij die mensen voel ik mij als CDA-er betrokken. Wat bewoog hen om op 15 mei die keus te maken? Wat maakte dat zij radicaal bestaande verhoudingen door elkaar schudden?

Ik heb daar in de afgelopen maanden met veel mensen over gesproken. En telkens weer keert het refrein terug: het gaat om politiek die helderheid biedt, een politiek die niet om de hete brij heen draait maar zegt waar ze voor staat; om politiek die niet met zichzelf bezig is, primair gericht op Haagse spelletjes maar politiek die mensen, in allerlei situaties weer centraal stelt; om politiek die problemen benoemt en er actief aan werkt om ze op te lossen. Het gaat om ***betrokken*** politiek.

Dames en heren, voor het CDA staan de woorden ***betrokken en betrouwbaar*** centraal in deze campagne.

Ook vandaag wanneer we het program van mei zullen herbevestigen en de nieuwe lijst met

kandidaten voor de Tweede Kamer vast zullen stellen.
Een belangrijk moment, het gaat immers om ideeën en mensen, dat is ons kostbaarste bezit!

Onze ideeën en mensen moeten betrouwbaarheid en betrokkenheid uitstralen. Dat ligt ook ten grondslag aan de nieuwe financiële verantwoording die u vandaag zult vaststellen. Betrokken waar het gaat om het kiezen voor mensen die het echt nodig hebben, sterke schouders zwaardere lasten. Dat betekent een keuze voor lastenverlichting voor die groepen die het echt nodig hebben. En dat zie je niet alleen aan inkomensplaatjes. Laten we die maar overlaten aan een Centraal Planbureau. Wat ook telt zijn de lasten van mensen: of er kinderen zijn, hoe hoog de huur voor een alleenstaande is en hoe zwaar de zorgpremie op mensen drukt. De cijfers uit armoederapportages liegen er niet om. Zij maken duidelijk dat vooral gezinnen met kinderen het moeilijk hebben. Ons dat aantrekken, gaan voor die groepen : dat is het CDA!

Betrokken en betrouwbaar betekent ook dat we inzetten op het terugbrengen van de staatsschuld binnen één generatie. We zullen er voor moeten zorgen dat wanneer straks de enorme golf van vergrijzing daar is wij er klaar voor zijn. Een welhaast 'mission impossible' waar nog veel te veel over gezwegen wordt. Wanneer we echter deze ontwikkeling op ons af zien komen, moeten alle alarmbellen gaan rinkelen en kunnen wij onmogelijk blijven steken in de noden van hier en nu. Vandaar de keus voor het handhaven van de inzet van het op orde brengen van onze financiën in één generatie. Ook dat is sociaal beleid, dames en heren. Laat men ons niks wijs maken.

Maar het hier en nu vraagt natuurlijk wel aandacht. Daar willen en kunnen we niet omheen. Daarom staan we de komende jaren voor investeringen in zaken die de samenleving echt raken: onderwijs, veiligheid, zorg. De ruimte die daar nu voor staat moet ondanks verslechterende omstandigheden in elk geval behouden blijven. Daar staat het CDA voor en daar zal onze fractie straks mee aan de slag moeten.

En dan het CDA zelf. We hebben een fantastische partij! Afgelopen maand waren er bijvoorbeeld tussentijds lokale verkiezingen in Zeeland. Aan de vooravond vond een grote CDA manifestatie plaats in Temeuzen. Een zeer enthousiasmerende bijeenkomst. Maar wat mij het meest raakte was de eenheid die wij daar, lokaal provinciaal en nationaal, zichtbaar maakten.

Samen vormen we de partij. Met die prachtige brede basis als onmisbare drager. Dat zullen we straks opnieuw ervaren. Nu de Tweede Kamer, straks de Provincie : we gaan er samen voor. Dat is ook de reden dat ik gevraagd heb om alle provinciale campagneleiders en lijsttrekkers hier vandaag op de tweede rij vooraan te hebben. Om zichtbaar te maken dat we het samen doen. Zij zullen in januari en in maart het moeten doen, folderen, bijeenkomsten organiseren, op de markt staan, bij verenigingen langs. Ik wil u vragen hen en de vele vrijwilligers die met hen aan de slag gaan de komende maanden een zeer warm applaus te geven.

Partijgenoten,
Acht jaar lang hebben we moeten zwoegen om de zaken weer op orde te krijgen: met mensen en met inhoud. Het afgelopen halfjaar zijn we al weer enigszins gewend geraakt aan het feit dat het weer 'goed' met ons gaat. We staan op winst, een partij met inhoud en een fantastische politiek leider die in een onmogelijk tijdsgewricht nog tot daden weet te komen. Hetgeen hem dan vervolgens, door een aantal wijze, grijze, zogenaamd objectief reflecterende heren verweten wordt. Het kan verkeren! Veel mensen zullen het afgelopen maandag opnieuw niet begrepen hebben waar Den Haag mee bezig is....
Die afstand, die kloof tussen de mensen en de Haagse politiek is er nog steeds. We zijn er niet met het terugvallen van de LPF. De mensen vragen om andere politiek, een andere aanpak! De partij moet de komende j aren actief inzetten op een cultuur van openheid en dienstbaarheid. Politiek is geen plek waar het primair gaat om behoud van macht, politiek is een plek waar het primair gaat om het waarmaken van verantwoordelijkheid. Wanneer mensen binnen onze partij op zichtbare functies komen mag dit nooit leiden tot een houding van arrogantie, zelfgenoegzaamheid en betweterigheid. Functioneren op leidinggevende posities binnen de partij is en blijft een voorrecht waarmee heel zorgvuldig dient te worden omgegaan. Doel moet zijn er te zijn voor anderen. De nieuwe Tweede Kamer ploeg gaat straks aan de slag en ik hoop van harte dat we minstens alle zittende kamerleden weer terug zullen zien in de fractie. Wees ervan overtuigd dat het CDA jullie functioneren niet zal toetsen op de snelle quotes in de krant, het haantje de voorste zijn bij woordvoerderschappen, je imago in Nieuwspoort. Het zal uiteindelijk gaan om hoe bereikbaar je bent, sta je open voor mensen, aanspreekbaar en dienstbaar, zichtbaar aanwezig in de samenleving. Daar moet het om gaan

bij het CDA. Dan zijn we een echte volkspartij waar mensen een luisterend oor vinden, en men de overtuiging heeft dat het om hun zaak gaat.

Het gaat gelukkig goed met het CDA!

We zijn echter geen gearriveerde partij.
Ook dat is een les; we moeten blijven investeren in inhoud en in mensen. In het debat en in contacten met de samenleving. Zonder kunnen we niet. De komende j aren wil ik daar handen en voeten aan geven: open debatteren, geen thema's schuwen. Er komt zoveel op ons af: : internationale spanningen, de verhouding tussen culturen over de grenzen en binnen de grenzen, armoedebestrijding wereldwijd, de zorg voor het behoud van de schepping. En we weten inmiddels dat er geen goedkope antwoorden zijn. Ontwikkelingssamenwerking is niet simpelweg geld geven (maar ook dat zou nog veel meer kunnen zijn, wat dat betreft sluit ik mij aan bij de woorden van Balkenende : de ondergrens van het ontwikkelingssamenwerkingbudget is niet bespreekbaar), maar ook helpen bij het opbouwen van een democratie en rechtsstaat; intelligent maar ook kritisch de aansluiting vinden bij de wereldeconomie en daarvoor niet wegkruipen. Spanningen in wijken los je niet op met een botte bijl, ook niet met een cultuur van toegeeflijke welwillendheid: wel met diepte-investeringen en een veeleisend integratiebeleid. Herstel van de relatie tussen burger en politiek; daar zorg je niet voor via een gekozen burgemeester, via een referendum. Als het zo eenvoudig was! Er zal meer moeten gebeuren: de politiek moet leiding geven, dilemma's en intuïties verhelderen en richting geven. Ideeën en debatten zijn daarvoor wezenlijk. Aan een partij organisatie die dat op zich neemt, willen wij werken. Geen goedkope antwoorden, maar wel antwoorden. Geen ongenuanceerde verhalen, maar naast de nuance wel de scherpte in de conclusies. Zo gaat het CDA ook de verkiezingen in: met een afgewogen verhaal dat is toegesneden op de vragen van morgen die nu al hun schaduwen vooruitwerpen: de vergrijzing en de kosten van pensioenen en de gezondheidszorg; de krappe arbeidsmarkt en daarmee de noodzaak van matiging van loonkosten. De versmallende beroepsbevolking en daarmee de lasten die op jonge gezinnen komen te rusten, de immigratiepolitiek waarover we binnenkort in de partij aan de hand van een Wl-rapport zullen gaan discussiëren. Bij al deze onderwerpen is het CDA aan het voorsorteren op de nabije toekomst. Die investeringen zijn het afgelopen decennium gepleegd. Op die basis gaan we verder: de komende maanden èn

wat 22 januari ook brengt: ook de komende j aren.

Dank voor uw aandacht!